

Maahanmuutto- ja kotoutumisohjelma

Aikataulu ja tavoiteluonnokset
Työllisyys- ja kotoutumisjaosto 23.2.2026

Maahanmuuttoasioiden johtaja
Sanna Lindholm

Espoo-tarinan maahanmuuttoon ja kotoutumiseen liittyvät tavoitteet

- **Espoo onnistuu kansainvälistymisen mahdollisuuksissa ja haasteissa**
 - Kotoutuminen vahvistuu
 - Yhteinen Espoo
 - Paikka osaajille
- **Muut**
 - Lukutaito vahvistuu
 - Opinpolku kantaa
 - Mahdollisuudet avautuvat
 - Yhteenkuuluvuus kantaa
 - Kotipesä kasvulle
 - Vaikuttavat työllisyyspalvelut
 - Paras opiskelukaupunki
 - Elinvoimaa kulttuurista
 - Henkilöstö kukoistaa
 - Kumppanuudet kantavat
 - Tiedolla johtaminen

Espoon maahanmuutto- ja kotoutumisohjelma vuosille 2026-2028

Kotoutumisen edistäminen on poikkihallinnollista toimintaa; koko kaupunki kotouttaa.

Ohjelman valmistelutyötä on tehty tiiviissä yhteistyössä kaupungin eri tulosyksiköiden sekä keskeisimpien sidosyksiköiden kanssa.

Työtä ohjaamaan perustetaan ohjausryhmä

Seurantatiedot käydään raportoidaan kerran vuodessa
Kaupungin tulosjohtoryhmä
Työllisyys- ja kotoutumisjaosto
Kaupunginhallitus

TAAVI: Mittariseuranta

Ohjelasalkku: Kaupungin sekä toimialojen tason kehityskohteiden, hankkeiden, toimenpiteiden seuranta (kokonaisuutena)

Ideasalkku (pro-aktiivinen kehittäminen)

Alustava käsittelyaikataulu

**Johtoryhmät
helmikuun loppuun
mennessä**

**Työllisyys- ja
kotoutumisjaosto
24.8.2026**

**Kaupunginhallitus
7.9.2026**

**Kaupunginvaltuusto
21.9.2026**

Kasvun- ja oppimisen toimialan tavoitteet

Lapset ja nuoret oppivat suomen / ruotsin kielen

Varhaiskasvatus	Perusopetus	Lukiokoulutus	Oppivelvollisuuden ohjaus
Suomen-/ja ruotsinkielisten ja vieraskielisten 1 - 6-vuotiaiden lasten varhaiskasvatuksen osallistumisasteen ero kaventuu valtuustokaudella.	Oppimistulosten erot ulkomaalaistaustaisten ja suomalaistaustaisten oppilaiden välillä kaventuvat.	Taustaltaan vieraskielisten opiskelijoiden lukio-opinnot johtavat valmistumiseen ja antavat hyvät lähtökohdat jatko-opintoihin. Lähtötaso 2024: Lukion keskeyttäneitä vieraskielisiä 18-19 v. 5,8 %	Vasta maahan muuttaneet oppivelvolliset nuoret ja heidän perheensä tavoitetaan.
	Suomi toisena kielenä (S2) -opetuksessa olevien Suomessa syntyneiden vieraskielisten osuus puolittuu valtuustokauden aikana vuoden 2024 tasosta (84%). Lähtöarvo: 75,9 % (2025) Tavoitearvo 2026: 66% ja 2029: 42%	Vieraskielisten osuus 19-20-vuotiaista Espoon lukioista valmistuneista suhteessa ikäryhmän vieraskielisten osuuteen väestöstä kasvaa. Lähtötaso 2024: vieraskielisten osuus 18-19-vuotiaista lukiosta valmistuneista 10,5 %.	Varmistetaan kokonaisvaltainen ohjaus vasta maahan muuttaneille oppivelvollisille nuorille sopivan koulutuspolun löytymiseksi mahdollisimman nopeasti. Vieraskielisten oppivelvolliset koulutuksessa olevat, lähtötaso: 1.12.2025: 96,19 %.

Vieraskielisten aloittavien lukiolaisten osuus kasvaa vuosittain suhteessa heidän määräänsä perusopetuksen päättäviin Espoossa. (Koko toimialan tavoite)

**Vieraskieliset lapset ja nuoret
voivat yhtä hyvin kuin suomen-
/ ruotsinkieliset**

Perusopetus	Lukiokoulutus	Ohjaamotalo
Kokemukset kiusaamisesta ja yksinäisyydestä ovat vähentyneet	Epäasiallisen käytöksen kohteeksi joutuneiden määrä vähenee. Lähtötaso 2024: 80 % vastanneista vieraskielisistä opiskelijoista ei ole joutunut kertaakaan epäasiallisen käytöksen kohteeksi, n=150.	Vieraskielisten osuus kasvaa Ohjaamotalon palveluissa, erityisesti etsivä nuorisotyö, Vamos Espoo ja Omnian nuorten työpajat. Lähtötaso: etsivä nuorisotyö 2024 15 %, v. 2025 14 %; työpajat 2024: 23 %, 2025: 28 %: Vamos 2024: 19 %, 2025: 30 % vieraskielisiä.

Työllisyys

Työttömyysasteiden erot kaventuvat, osaamiskeskuspalveluista työllistytään	Espoo tarjoaa sujuvan alun kotoutumiselle	Edistämme maahanmuuttajataustaisten naisten työllisyyttä
Ulkomaalaistaustaisten ja suomalaistaustaisten työttömyysasteiden ero kapenee.	Kotoutumiskoulutukseen pääsee nopeasti. Tavoitteena korkeintaan 2 kk:n jonotusaika.	Ulkomaalaistaustaisten naisten työllisyysaste Espoossa lähenee ulkomaalaistaustaisten miesten työllisyysastetta.
Alle 30-vuotiaiden ulkomaalaistaustaisten ja suomalaistaustaisten työttömyysasteiden ero kapenee.	Kotoutumiskoulutuksessa opitaan tehokkaasti suomen/ruotsin kieli.	Koto-Espoo tavoittaa työvoiman ulkopuolella olevat kotoutujat, erityisesti kotiäidit. Asiakasmäärä kasvaa vuosittain 5 %
Osaamiskeskuspalveluiden kautta työllistyy vähintään 1 700 henkilöä valtuustokaudella.	Kotoutumiskoulutuksista siirrytään sujuvasti eteenpäin.	

Osallisuus Kesken

Espoossa luottamus ja osallisuus vahvistuvat, kun kaupunkitoimijat ja asukkaat rakentavat ja kehittävät palveluja yhdessä	Ulkomaalaistaustaisten espoolaisten äänestysaktiivisuus nousee ja osallistumiseen paikallisdemokratiaan vahvistuu
Yhteistyö ja yhteiskehittäminen	Selkeä viestintämateriaali
Monikieliset keskustelut, vuoropuhelu ja palvelukehitys	Yhteistyö puolueiden ja järjestöjen kanssa
Tulevaisuusajattelu ja yrittäjäyhteistyö	Avainhenkilöiden koulutus ja mentorointi
Kaupungin ja maahanmuuttajajärjestöjen yhteistyörakenteiden vahvistaminen	

Kulttuuri

Vieraskielisten ja maahan muuttaneiden lasten ja nuorten toimijuus ja hyvinvointi vahvistuu taiteen ja kulttuurin keinoin. Espoolaisilla lapsilla ja nuorilla on yhdenvertaiset mahdollisuudet taiteen ja kulttuurin harrastamiseen ja harrastuksia koskeva viestintä on saavutettavaa	Lukutaito ja monilukutaito-osaamisen parantuminen lisää yhteisöön kuulumisen tunnetta, yhdenvertaisuutta ja edistää kotoutumista	Monimuotoiset ja inklusiiviset kulttuuripalvelut edistävät kaikenikäisten vieraskielisten ja maahanmuuttaneiden aktiivista osallistumista ja kotoutumista.
Espoon harrastuspolku ja KULPS	Kirjaston toiminta valtakunnallisessa lukutaitoverkostossa edistää kaikkien espoolaisten lukutaitoa ja kannustaa asukkaita ja järjestöjä mukaan lukutaitotyöhön.	Monikulttuuristen ja saavutettavien tapahtumien järjestäminen yhteistyössä kumppanien kanssa.
Varhaisiän taidekasvatuksen kokeilu	Päiväkodeille suunnattu Lentävät laatikot –palvelu edistää yhdenvertaisesti lasten lukutaitoa.	Kulttuurin ammattimaisia kumppaneita koulutetaan ja rohkaistaan aktiiviseen toimijuuteen vieraskielisten ja maahanmuuttajien kanssa.
Kulttuuripalveluiden viestintää ja toiminnan sisältöjä kehitetään saavutettavamiksi yhdessä lasten ja nuorten sekä kumppaneiden kanssa.	Aluekirjastoissa on lukutaitoa vahvistavaa toimintaa vieraskielisille, mm. kielikahvilat ja selkosuomen lukupiirit. Myös ruotsinkielellä, mm. lukupiirejä, satutunteja ja KULPS-palveluita.	Matalan kynnyksen infotilaisuudet maahanmuuttajille

Liikunta ja urheilu

Liikunta edistää kotoutumista ja luo hyvinvointia. Liikunnan ja urheilun tulosityksikön sekä sen kumppaneiden tarjonnassa on kaikille sopivia liikkumisen muotoja	Vieraskielisten/maahanmuuttajien osallisuutta ja osallistumista seura- ja yhdistystoiminnassa lisätään yhteistyön ja koulutuksen avulla
Kehitetään uusia viestintäkeinoja ja -kanavia, joilla tavoitetaan paremmin eri kieli- ja kohderyhmät.	Lisätään monikulttuurisuusteemaa olemassa olevien seuratapamisten ja jaetaan hyviä käytäntöjä ja onnistumistarinoita eri seurojen välillä (esim. case-esimerkit, pienet esitykset verkostoilloissa)
Vieraskielisten osallistuminen liikuntaneuvontapalveluun kasvaa, mikä tukee kotoutumista liikunnan keinoin.	Järjestetään koulutuksia tai infotilaisuuksia seuroille mm. aiheista monikulttuurisuus, saavutettavuus, ja yhdenvertaisuus.

Houkuttelu, pitovoima ja talentit **Kesken**

Espoo on vetovoimainen kaupunki kansainvälisille osaajille	Kansainväliset osaajat juurtuvat Espooseen	Toimimme yhdessä yritysten kanssa kansainvälisten osaajien rekrytoinnissa
Espoo tunnetaan kansainvälisesti houkuttelevana työskentelykaupunkina.	Kansainväliset osaajat ja heidän perheensä voivat rakentaa Espoossa sujuvaa arkea ja tuntea kuuluvansa espoolaiseen yhteisöön.	Espoon työnantajat rekrytoivat kansainvälisiä asiantuntijoita ja hyödyntävät palveluja, jotka tukevat kansainvälistä työvoiman saatavuutta.
Espoon innovaatio ja yritys yhteisö vetää puoleensa ulkomaisia start-up yrittäjiä ja Espoo tarjoaa kansainvälisille espoolaisille selkeät polut yritystoiminnan käynnistämiseen ja kasvuun.	Kansainväliset osaajat työllistyvät osaamistaan vastaaviin tehtäviin ja vahvistavat kaupungin elinvoimaa pitkällä aikavälillä.	Kaupungin palvelut ymmärtävät yritysten kansainvälisen rekrytoinnin tarpeet ja tarjoavat kohdennettuja ratkaisuja työnantajien työvoimatarpeisiin.
Kansainvälisten osaajien määrä Espoossa kasvaa		

Espoo työnantajana

Ulkomaalaistaustaisen henkilöstön avulla vastataan kaupungin osaajatarpeisiin, lisätään henkilöstön monimuotoisuutta ja vahvistetaan kykyä palvella eri taustoista tulevia kuntalaisia.

Vahvistetaan kaupungin henkilöstön osaamista käynnistämällä kaupunkitasoinen valmennusohjelma antirasistisesta ja kielitietoisesta työotteesta, työvoiman hyväksikäytöstä ja muusta ihmiskaupasta sekä kunniaväkivallasta.

Vieraskielisten työntekijöiden määrä nousee nopeammin kuin vieraskielisten väestöosuus.

Kasvatetaan vieraskielisten esihenkilöiden lukumäärää mm. henkilöstökoulutuksen keinoin.

Ruotsinkielinen kotoutuminen

Kesken

Kasvatetaan ruotsin kielellä kotoutuvien henkilöiden lukumäärää

Vahvistetaan viestintää ja tarjotaan kohdennettua neuvontaa ruotsin kielellä kotoutumisen mahdollisuudesta.

Lisätään henkilöstön tietoisuutta ruotsin kielellä kotoutumisesta.

Kuvataan ruotsin kielellä kotoutumisen polut sekä lapsille että aikuisille.

Kaupunki tarjoaa aktiivisesti kieliharjoittelupaikkoja ruotsin kielellä kotoutuville.

Kehitetään ruotsinkielisen kotoutumisen palveluita yhteistyössä erityisesti pääkaupunkiseudun muiden kaupunkien kanssa.

Neuvonta, ohjaus ja viestintä **Kesken**

Ulkomaalaistaustaisten espoolaisten asettautumista, osallisuutta ja toimijuutta tuetaan neuvonnan, ohjauksen ja viestinnän keinoin.

Hello Espoo –infon toiminta vastaa eri syistä maahan tulleiden kuntalaisten palvelutarpeisiin ja asiakastyytyväisyys pysyy hyvällä tasolla.

Kehitetään neuvontatyön tueksi tekoälyyn pohjautuvia digitaalisia ratkaisuja, joilla hillitään fyysisten neuvontapalveluiden kasvupaineita ja varmistetaan maahantulon alkuvaiheessa relevantin luotettavan tiedon saatavuus monikielisesti ajasta ja paikasta riippumatta.

Kehitetään yhdessä kumppaneiden kanssa Hello Espoo –tapahtumia ja varmistetaan, että tieto tapahtumasta tavoittaa uudet kansainväliset espoolaiset.

Kaupungin viestintää kehitettäessä huomioidaan väestörakenteen muutos esimerkiksi viestintäkanavia ja –kieliä koskevissa ratkaisuissa.

OMNIA

Tuetaan tutkintoon johtavien opintojen suorittamista	Ammatillisesta perustutkintokoulutuksesta valmistutaan ja työllistytään	Vapaan sivistystyön S2-opintojen tarjonta vastaa kysyntää ja vastaa työssäkäyvien kielikoulutuksen tarpeisiin	Vapaan sivistystyön kurssit tukevat osallisuutta ja kuulumista yhteisöön
Negatiivisen keskeyttämisen osuus eri kieliryhmissä pienenee suhteessa eri kielisten opiskelijoiden määriin.		Kurssien tarjonnassa ja markkinoinnissa otetaan huomioon myös työssä käyvät kuntalaiset.	Vieraskielisten osuus vapaan sivistystyön kursseilla kasvaa.

LUVN Kesken

Kaupungin ja LUVNin yhdyspintatyön tavoitteet

Teemme yhteistyötä maahanmuuttajille suunnatun viestinnän, neuvonnan ja palveluohjauksen toteuttamisessa ja kehittämisessä	Vahvistamme kaupungin ja hyvinvointialueen välisiä yhteistyörakenteita maahanmuuttoon liittyvissä kysymyksissä	Kehitämme tiedolla johtamista ja hyödynnämme tietoa palvelutarpeiden tunnistamisessa
	Yhteistyön erityisinä painopisteinä ovat: • Maahanmuuttajajärjestöjen kanssa tehtävän kumppanuustyön kehittäminen • Opiskeluhooltoon liittyvät kysymykset • Työttömien maahanmuuttajien palveluihin liittyvät asiat (mm. TYM-yhteistoimintamalli, työttömien terveystarkastukset ja työllistymistä tukevat sosiaalipalvelut) • Kotoutumisajalla olevien ja kansainvälistä suojelua saavien palvelut	Tiedolla johtamisen mahdollisuudet sekä Espoon kaupungilla että hyvinvointialueella kasvavat, kun käytettävissä on aiempaa enemmän dynaamista reaaliaikaista tietoa väestöpohjasta ja palveluiden käytöstä. Vieraskielisen väestön määrän kasvaessa on keskeistä, että data mahdollistaa maahanmuuttoon liittyvien ilmiöiden tunnistamisen sekä näiden ilmiöiden tarkastelun kaupungin ja hyvinvointialueen yhteistyönä. Soveltuvilta osin jaettu laaja tietopohja mahdollistaa aiempaa paremman palvelutarpeiden ennakkoinnin sekä organisaatorajat ylittävien palveluketjujen vaikutusten analysoinnin. Systemaattinen datan yhteinen hyödyntäminen tarjoaa edellytyksiä kustannustehokkaiden palveluiden kehittämiselle ja tukee päätöksentekoa.